

Komisja Rewizyjna

PROTOKÓŁ POKONTROLNY

w sprawie przestrzegania procedur i regulaminów dotyczących zgłaszania, weryfikacji i realizacji Budżetów Obywatelskich za lata 2022, 2023 i 2024.

Podstawę prawną działania Komisji stanowią:

- art. 18a ust. 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 713) w związku z § 44 ust. 1 i 3 Statutu Miasta Tarnobrzega, przyjętego uchwałą Nr XIV/157/2024 Rady Miasta Tarnobrzega z dnia 27 listopada 2024 r.
- Plan pracy przyjęty przez Radę Miasta w dniu 30 stycznia 2025 r.

Komisja prowadziła kontrolę na podstawie dokumentów przekazanych przez komórki i wydziały podległe Prezydentowi Miasta jak również z informacji otrzymanych na posiedzeniu Komisji przez zaproszone osoby. Wszystkie protokoły z posiedzeń Komisji dotyczących tej kontroli zostały jednogłośnie przyjęte.

Komisja zebrała się w sprawie powyższej kontroli na następujących posiedzeniach:

- 11 kwietnia 2025 r.,
- 27 sierpnia 2025 r.
- 16 września 2025 r.

Komisja stwierdziła występowanie niespójności między obowiązującymi ustawami a orzecznictwem sądów oraz Regionalnych Izb Obrachunkowych. W praktyce oznacza to, że wystarczy przenieść spór pomiędzy wnioskodawcami projektów Budżetu Obywatelskiego a Urzędem Miasta na następny rok obrachunkowy aby nastąpiło zamieszanie prawne. W takiej sytuacji, nawet pomimo korzystnych rozstrzygnięć sądowych i administracyjnych dla wnioskodawców projektów, Prezydent Miasta nie ma obowiązku ich wdrożenia, ponieważ nie dotyczą one roku, na który projekt został złożony. Decyzja o ich realizacji zależy wyłącznie od dobrej woli organu wykonawczego. Brak wykonania orzeczeń sądowych i administracyjnych w tym przypadku nie rodzi żadnej odpowiedzialności prawnej.

Komisja zauważyła również, że decyzje komisji weryfikacyjnej były niejednolite. Przy ocenie projektów niektórym wnioskodawcom na podstawie oszacowań podnoszono koszty projektu, podczas gdy w innych przypadkach tego nie czyniono. Dowodem na to jest zestawienie szacowanych kosztów projektów ze strony wnioskodawców z kosztami rzeczywistymi ich realizacji. (załącznik nr 1)

Komisja stwierdziła też, że zdarzały się sytuacje w których termin 5 dni roboczych zgodnie z uchwałą nr IV/34/2024 z dnia 5 czerwca 2024 r. w § 11 pkt 5 przeznaczony na reakcję wnioskodawcy projektu nie był dotrzymywany od momentu formalnego zawiadomienia w tym przypadku drogą mailową do ogłoszenia listy zakwalifikowanych projektów. .

Komisja zapoznała się także ze sposobami zabezpieczenia procesu głosowania przed nadużyciami, takimi jak wielokrotne oddawanie głosu przez jedną osobę cytując odpowiedź Naczelnika Wydziału *odpowiedź w głosowaniu internetowym: uprawniony wpisuje swoje imię i nazwisko, wybiera z listy ulicę, wybiera z listy numer budynku oraz wpisuje ewentualny numer lokalu mieszkalnego. Wprowadza także numer telefonu, na który otrzymuje kod weryfikacyjny, który następnie musi wprowadzić do systemu informatycznego, aby oddać głos. Na jeden numer telefonu otrzymać można tylko jeden kod weryfikacyjny. Dugi raz na ten numer nie da się oddać głosu.* Komisja zwróciła uwagę, że wystarczy posiadać kilka numerów telefonu, aby oddać głos w imieniu kilku osób, na przykład niepełnoletnich dzieci, które mogą być nieświadome decyzji podejmowanych w ich imieniu.

Komisja zauważyła również, że w ustawie o samorządzie gminnym nie ma przepisów, które pozwalałyby radzie gminy na ograniczenie kręgu mieszkańców uprawnionych do udziału w konsultacjach w sprawie **budżetu obywatelskiego**, np. poprzez wprowadzenie kryterium wieku, czy wymogu zameldowania na terenie danej gminy.

Należy mieć jednak na uwadze, że skoro w ustawie o samorządzie gminnym nie ma definicji „mieszkańca”, konieczne jest posłkowanie się w tym zakresie przepisami Kodeksu cywilnego. Zgodnie z art. 25 Kodeksu cywilnego miejscem zamieszkania osoby fizycznej jest miejscowość, w której osoba ta przebywa z zamiarem stałego pobytu. Wobec tego, uwzględniając powyższy przepis, mieszkańcem jest także osoba fizyczna nieposiadająca pełnej zdolności do czynności prawnych, nieposiadająca polskiego obywatelstwa, a także pozbawiona praw publicznych. Oznacza to, że osoby, które nie ukończyły 18 roku życia, zostały ubezwłasnowolnione całkowicie, są obcokrajowcami, czy zostały pozbawione praw publicznych prawomocnym wyrokiem sądowym, również posiadają status mieszkańca, a tym samym mogą uczestniczyć w konsultacjach społecznych dotyczących **Budżetów Obywatelskich**.

Takie stwierdzenie zostało zawarte w informacji o wynikach kontroli przez **Najwyższą Izbę Kontroli** z dnia **18.06.2019r** z przesłanym jednocześnie wnioskiem do ustawodawcy o doprecyzowanie pojęcia „mieszkaniec” w ustawie o samorządzie gminnym. Do dnia dzisiejszego Sejm RP nie podjął tego tematu.

Wnioski pokontrolne:

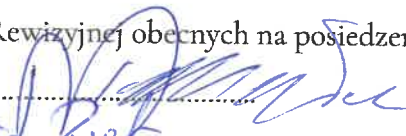
1. dokonać zmiany w uchwale dotyczącej Budżetu Obywatelskiego nr IV/34/2024 z dnia 5 czerwca 2024r w rozdziale 2 §7 ust. 1 pkt 10 – polegającą na możliwości rozszerzenia realizacji projektów na nieruchomościach będących we władaniu spółek miejskich ze 100% udziałem gminy, po uzyskaniu pisemnej akceptacji Zarządu Spółki.
2. dokonać zmiany w uchwale dotyczącej Budżetu Obywatelskiego nr IV/34/2024 z dnia 5 czerwca 2024r w rozdziale 2 §7 ust. 1 pkt 10 – polegającą na możliwości rozszerzenia realizacji projektów na prywatnych nieruchomościach w przypadkach gdy będą tam realizowane cele użyteczności publicznej.
3. uściślenie w uchwale nr IV/34/2024 z dnia 5 czerwca 2024r Rozdziale 3 §II ust. 4 i 5 sposobu komunikacji zespołu oceniającego projekty z ich wnioskodawcami.
4. w celu uniknięcia zarzutów ze strony wnioskodawców należy bezwzględnie stosować zgodnie z uchwałą nr IV/34/2024 z dnia 5 czerwca 2024r w & II pkt 5 **5 dni roboczych** na reakcję wnioskodawcy projektu w sprawie zgłoszonych **formalnie** przez zespół weryfikujący uwag oraz prośb o uzupełnienie lub poprawy projektu.

Protokół z pokontrolny został poddany pod głosowanie
ZA przyjęciem głosowało⁴..... członków Komisji Rewizyjnej.
PRZECIW głosowało⁰..... członków Komisji Rewizyjnej.
WSTRZYMAŁO SIĘ⁰..... członków Komisji Rewizyjnej.

Komisja Rewizyjna przyjęła **protokół z kontroli** wraz z wnioskami na posiedzeniu Komisji Rewizyjnej w dniu 16.09.2025r.

Podpisy członków Komisji Rewizyjnej obecnych na posiedzeniu :

Robert Niedbałowski

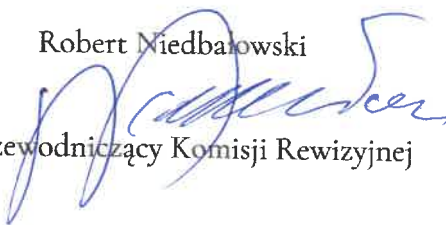
Beata Pięta

Damian Szwagierczak

Robert Popek

Adrian Turek

Robert Niedbałowski

Przewodniczący Komisji Rewizyjnej

